

Vi skal være mere åbne

Tegnuden har eksisteret siden 1984, men der er stadig mange misforståelser og fordomme om foreningen, der er for døve LGBTQIA+. Døvebladet har taget en snak med Torsten Guhle og Even Skårs fra Tegnuden om fordomme fra både døve og hørende, samarbejder, pinkwashing og den kommende WorldPride i august måned.

📍 Vickie Mølgaard-Madsen 📍 Mohannad Hisham Aljammal

I 2021 kan man nemt for fingrene i klemme, når samtalen falder på køn og identitet. Hvad er det nu lige de mange bogstaver LGBTQIA står for, og hvad med det lille plus? Og hvem kommer egentlig i foreningen i år 2021? Der er stadig megen uvidenhed om Tegnuden og deres medlemmer. Til gengæld kender de fleste efterhånden regnbueflaget, og flere og flere flager med flaget – ikke mindst i forbindelse

med Copenhagen Pride Week, der foregår hvert år i august måned.

- Priden er en rigtig stor ting, som fylder og betyder rigtig meget for os i Tegnuden, fortæller Torsten, der er forperson i Tegnuden.

Vi vender tilbage til priden. Først vil jeg gerne vide lidt mere om Tegnuden. For hvem er de egentlig? Modsat de fleste

af DDL's øvrige medlemsforeninger er Tegnuden fx ikke sat i verden på grund af geografi. Torsten fortæller: - Tegnuden er en forening for LGBTQIA+, som taler dansk tegnsprog. Det vil sige både døve og hørende. Tegnuden er åben for alle, som taler dansk tegnsprog.

LGBTQIA+ er en initialforkortelse og står for Lesbisk, Bøsse (Gay), Biseksuel,

Transperson, Queer, Interkøn og Aseksuel. Det lille plus bliver brugt for at vise, at man også inkluderer andre seksuelle minoriteter end de ovenstående.

Nye tider

Da Tegnuden blev stiftet i 1984, var foreningen primært for mænd. Siden er der kommet kvinder med, men der er stadig flest personer, der identificerer sig som mænd: - Måske fordi der er andre tilbud til kvinder? Der er fx Kvindeforeningen og Ladylike – som dog godt nok er foreninger for kvinder uden skelnen til seksualitet. Kvinder har måske en anden type fællesskab end mænd. Til Priden kan vi se mange lesbiske, så det er faktisk lidt mærkeligt; hvorfor er der ikke flere lesbiske medlemmer af Tegnuden? spørger Torsten.

Tegnuden har i skrivende stund 39 medlemmer, og tallet har været stabilt de seneste mange år. Tegnuden gør ikke noget aktivt for at rekruttere nye medlemmer – hverken mænd eller kvinder. Tidligere har de fået nye medlemmer i forbindelse med arrangementer. Fx har de haft jubilæumsfest kun for medlemmer. Så hvis man ville feste med, så måtte man blive medlem. I dag er det ved at ændre sig. Ikke mindst grundet corona. Som så mange andre foreninger er Tegnuden nemlig også rykket online i coronaperioden.

- Da corona kom, startede vi med at lave arrangementer online kun for vores medlemmer. Men efter sommerferien besluttede vi at åbne for alle. Vi kan se, at mange udefra faktisk har deltaget og fulgt med, fortæller Even. - Det er selvfølgelig ærgerligt, at vi ikke kan ses, men samtidig har det betydet en større åbenhed. At vi har rykket flere aktiviteter online og har skabt mere synlighed og åbenhed. Vi håber, at vi kan se en effekt af det senere, siger Even og krydser fingre for et øget medlemstal og større tilslutning til bestyrelsesarbejdet.

Bestyrelsen i Tegnuden består af to personer: Torsten Guhle og Even Skår. Som mange andre af DDL's medlemsforeninger kæmper Tegnuden med at få folk til at stille op til bestyrelsen og med at få nye medlemmer. Men Torsten og Even klør ufortrødent på.

- Vi er nødt til at nytænke Tegnuden som organisation. Hvordan skal fremtiden være? Vi skal være mere åbne – både for medlemmer og ikke-medlemmer. Mere åbenhed helt generelt. Det er også meget i tiden at være åben, fortæller Even.

Har I nogle planer, hvordan I gerne vil være mere åbne?

- Vi vil rigtig gerne lave en medlemsundersøgelse; hvem er vores medlemmer, og hvad er deres behov? Nogle gange er vi nok slæmme til at gøre "som vi plejer". Vi vil også rigtig gerne have mere fokus på unge, ligesom vi gerne vil lave mere oplysningsarbejde, siger Torsten.

Fordomme om Tegnuden og deres medlemmer er blevet færre, mener Torsten og Even, men det er dog ikke ubetinget en fordel. - Tidligere var døve LGBTQ+ ikke rigtig en del af foreningslivet. Det var meget tabu at være homoseksuel, og det var også derfor, Tegnuden blev etableret. I dag er der heldigvis en meget større accept.

Men det betyder også, at døve ikke nødvendigvis kommer i vores forening, for nu er de også velkomne i de andre medlemsforeninger, så hvad skal de med os?

Hvad er den største misforståelse om Tegnuden?

Ooohh!, udbryster Even og tager

hænderne til ansigtet. Torsten smågriner eftertænksomt og siger så: - Jeg tror, den største misforståelse er, at Tegnuden er en forening for gamle mænd. Det hænger nok både sammen med, at vi generelt har været meget lukkede, og at vi historisk set startede som en forening for homoseksuelle mænd.

Så Tegnuden er ikke døveforeningernes svar på Tinder?

Både Even og Torsten ser en smule overraskede ud – både over spørgsmålet og den ligefremhed, som jeg spørger med. De smiler begge lidt skævt og ser overbærende på mig, inden Torsten svarer: - I Tegnuden er vi faktisk mere som en familie. Det er en uskreven regel, at vi ikke dater hinanden. I hvert fald blandt mændene.

Dobbeltminoriteter er oversete

I årenes løb er der kommet større fokus på viden om LGBTQIA+. Det er også noget Torsten og Even mærker. - For tyve år siden fik jeg utrolig mange spørgsmål om at være homoseksuel. Nu spørger folk mig ikke mere. Jeg tror, det er fordi, de fleste har fået mere viden, og det ikke længere er tabu på samme måde. I dag er der mere fokus på fx transseksuelle og biseksuelle. At være bøsse og lesbisk er blevet mere almindeligt og bredt accepteret, fortæller Torsten.

Tidligere var det da også primært ordene 'bøsse' og 'lesbisk', der blev brugt, imens der i 2021 er kommet mange flere ord og definitioner til. Bogstavrækken for forskellige identiteter og seksuelle orienteringer er lang og kan være svær at navigere i rent retorisk. Så samtidig med at der er meget mere åbenhed i dag,

- Er det nødvendigt at bruge så mange ord og betegnelser? Ja, det er det. I dag er der et meget større fokus på menneskerettigheder.

så er det også blevet mere komplekst, hvordan man definerer, hvem man er.

- Der er altid flere perspektiver, og man kan diskutere fordele og ulemper. Er det nødvendigt at bruge så mange ord og betegnelser? Ja, det er det. I dag er der et meget større fokus på menneskerettigheder. Det samme sker i andre lande både i Europa og i USA. Indimellem er det lidt for meget med de mange bogstaver, men omvendt - der skal være plads til alle.

- Ja, jeg tror også, at de mange bogstaver og kategorier er med til at udrydde misforståelser. Det bliver nemmere at forklare, når man har et ord for det. Min fornemmelse er, at det er mere udbredt blandt de yngre generationer, som har et stort fokus på køns- og identitetspolitik. Jeg synes, der skal være plads til alle. Hvis man gerne vil bruge bestemte ord, så selvfølgelig!

- Vi mennesker er forskellige. Og i Tegnbyggen er der plads til alle - og sådan skal det være, siger Torsten og fortsætter: - I Tegnbyggen har vi et enkelt sammenhold. Vi har samme identitet, og vi taler dansk tegnsprog; vi er

dobbeltminoriteter og kender til de samme udfordringer og problematikker. Det er det, som binder os sammen, uanset hvilket bogstav man har.

Hvilke tanker gør I jer om at være dobbeltminoritet?

- Jeg synes, det at være dobbeltminoritet handler meget om hverdagsudfordringer. Hvordan man kommunikerer; det fylder selvfølgelig meget for alle døve. Hvad gør man, hvis man gerne vil date, hvis man oplever diskrimination og så videre? Der bruger vi hinanden meget og står sammen. Vi har samme modersmål, og det skaber en stor tryghed. Vi forstår hinanden, forklarer Even.

Torsten nikker: - Jeg synes, der er sket et skift i årenes løb. For 20 år siden skulle jeg forklare det hørende LGBT-miljø, hvad det vil sige at være døv, og i døveverdenen skulle jeg forklare, hvad det vil sige at være bøsse. I dag synes jeg, det er meget bedre. I døveverdenen ved man i dag, hvad det at være homoseksuel er, og som jeg sagde før, så er der ikke så meget tabu længere. Men i den hørende verden skal jeg stadig forklare, hvad det

betyder at være døv. Så på den måde er vi dobbeltminoriteter med en lidt skæv fordeling; de største udfordringer i dag handler stadig om at være døv, siger Torsten.

Det er da også tegnsprog og tegnsprogstolkning, der giver de største udfordringer for Tegnbyggen. For et par år siden startede Tegnbyggen et samarbejde med Copenhagen Pride Week omkring tegnsprogstolkning. Før det har Tegnbyggen altid selv bestilt tolk. - Vi håbede, at det ville gøre det bedre for tolkene også. Men alligevel synes vi, at vi har fået den største del af opgaven. Vi er en lillebitte organisation. Det tager mange ressourcer at få på plads og planlægge. Men det er vigtigt med tegnsprogstolk til Priden, siger Torsten.

- Ja, tegnsprogstolk til Priden er med til at skabe synlighed og åbenhed i samfundet om os som dobbeltminoritet. Vi er her - vi findes! forklarer Even.

WorldPride på internationalt tegnsprog

Og så er vi tilbage ved Copenhagen Pride Week, der foregår hvert år i august. Også i år - corona eller ej. I år er der tilmeldt tale om en udvidet udgave, idet der er WorldPride, som i år foregår i København. Der arbejdes i skrivende stund med tre forskellige planer for WorldPride afhængigt af udviklingen med corona. Plan A hedder et 100 % fysisk arrangement, plan B er 50 % fysisk og 50 % digitalt og endelig plan C, som er 100 % digitalt. Det er endnu ikke besluttet, hvilken model det bliver.

Hvis du vil følge med i WorldPride, så har Tegnbyggen oprettet en selvstændig facebookside, hvor du kan følge med. Find den på: www.facebook.com/CPH2021Deaf

tegnbyggen

Torsten fortæller: - Uanset hvilken model det bliver, så vil vi gerne synliggøres under WorldPride. Vi arbejder på at få døv tegnsprogstolk med internationalt tegnsprog, fordi det er WorldPride. Normalt har vi kun almindelig dansk tegnsprogstolk. Vi vil også gerne have et mødested for døve. Hvis WorldPride bliver digitalt, så må vi prøve at få oprettet et digitalt mødested.

Tegnbyggen har nedsat en lille arbejdsgruppe, som samarbejder med WorldPride og Copenhagen Pride. - De er meget positive: Selvfølgelig skal der være tegnsprogstolk! Udfordringen pt. er, hvordan vi får det finansieret. Normalt er det DNTM, der bevilliger tegnsprogstolk, men nu, hvor det er døve tegnsprogstolke, er det mere svært at få bevilliget. Men vi gør vores bedste.

Normalt deltager cirka 50 personer sammen med Tegnbyggen i Copenhagen Pride Week. Det er både døve og hørende - og også heteroseksuelle, som bakker op. Det glæder Tegnbyggen: - Det er så dejligt, når vi får støtte - især den menneskelige støtte, som er med til at forhindre stigmatisering.

For Tegnbyggen er den moralske og etiske opbakning vigtigere end den økonomiske opbakning. Det er blevet særlig tydeligt de seneste år, hvor Pride Week er blevet mere kommerciel. Virksomheder og butikker tjener tykt på at sælge merchandise og alskens afskyninger af regnbuer. Og det har startet en større debat.

- Det er jo det, man kalder for 'pinkwashing'. Man bryster sig af

at omfavne og inkludere seksuelle minoriteter, men er det reelt eller blot et dække for at tjene penge? Even ser tvivlende ud.

- Priden ER dyr, og der skal økonomisk støtte til. Men det skal ikke være pinkwash. Det er et stort dilemma nogle gange. Der er jo også mennesker, som deltager i Priden, bare fordi de vil feste. De tror, det er som et karneval. Er det ok? spørger Torsten og svarer selv: - Nu er der kommet mere fokus på pinkwashing. Heldigvis.

Even fortæller: - Før var Priden fantastisk med udklædning og optog. I dag er den blevet meget kommerciel. Er det et seriøst problem? Det er der stor diskussion om. Vi skal jo også passe på med at ekskludere og skubbe folk væk. Det er en balancegang; vi vil gerne have støtte, men man skal støtte på den rigtige måde.

- Ja, støtten skal være reel. Ellers kan det være lige meget, siger Torsten.

En lysere fremtid trods alt

Pinkwashing eller ej, så ser fremtiden dog lys ud for døve LGBTQIA+, hvis man spørger Torsten og Even. Hvad angår Tegnbyggen som forening, så er der derimod lidt bekymring at spore: - Det sociale vil blive ved uanset hvad, men Tegnbyggen som forening er jeg mere bekymret for. Vi er pt. kun to i bestyrelsen, siger Torsten.

- Det er et stort problem at få nye ind i bestyrelsen. Jeg ved også, at det er et problem i andre foreninger. Hvorfor? Er tiden løbet fra foreningslivet? spørger Even.

- Ja, det er interessant - især fordi vi samtidig kan se, at døve LGBTQIA+ er aktive i andre bestyrelser. Hvorfor vil de ikke være aktive i Tegnbyggen? Jeg tror på, at vi kan fortsætte, men hvordan og i hvilken form er endnu uvist. Måske mere samarbejde med andre foreninger på kryds og tværs.

Kunne man forestille sig, at I ville have mere gavn af samarbejdet med det hørende LGBT-miljø end DDL?

Even siger straks: - Samarbejdet med DDL er utrolig vigtigt; tegnsprog er meget centralt for os. Vi har for mange år siden samarbejdet med LBL (det nuværende LGBT+ Danmark, red.), men det fungerede ikke rigtig, selvom vi er "de samme". Det er meget bedre med DDL. Igen; vi er dobbeltminoriteter, og den største udfordring er stadig at være døv.

Torsten supplerer: - DDL kæmper for retten til tegnsprog, og det er utrolig vigtigt for os. Vi bliver hørt i DDL. I det hørende miljø er vi en minoritet og endda en meget lille minoritet. Så nej, jeg kan ikke forestille mig, at Tegnbyggen slipper DDL til fordel for det hørende LGBT-miljø. Det vil simpelthen ikke give mening. Det er tegnsprog og seksualitet, der binder os sammen, afslutter Torsten.

Om Tegnbyggen

Du kan læse mere om Tegnbyggen på www.tegnbyggen.dk.